

5 anys de biblioteca amb l'ampliació pendent

- No a aquesta reforma de la Diagonal
- La Flor de Maig, patrimoni cultural
- Escola d'Adults Martinet de Nit
- Taula de Salut Comunitària
- El MOVI, 50 anys d'esplai

Editorial

ÍNDEX

EDITORIAL.....	3
Densitat / Convivència	
EN PORTADA	4
No a aquesta reforma de la Diagonal	
El Poblenou, fregant alguns límits de creixement	
L'Ajuntament compra el local de La Flor de Maig	
Patrimoni cultural de La Flor de Maig	
MEMÒRIA I PATRIMONI.....	10
Les 8 barriades del Poblenou	
HISTÒRIES DE BARRI.....	13
Per no fer tard	
PAISATGES HUMANS.....	14
Les fàbriques de l'art i l'emprenedoria	
COOPERACIÓ.....	15
El Bosque de las Caracolas	
ENTITATS.....	16
Escola d'Adults Martinet de Nit	
GENT AMB VEU PRÒPIA.....	18
Jorge Alcover	
SANITAT.....	20
Taula de Salut Comunitària al Poblenou	
NOTÍCIES-ACTUALITAT.....	21
Violència contra les dones	
VIDA DE BARRI.....	22
50 anys de servei de l'esplai MOVI!	
Ja es pot visitar la Torre de les Aigües	

Associació de Veïns i Veïnes del Poblenou

Rambla del Poblenou 49, 08005 BCN Tel. 933 569 732
 elpoblenou@elpoblenou.cat www.elpoblenou.cat
 Secretaria..... dilluns, dimecres i dijous de 7 a 9 h
 Assessoria urbanística..... dimecres de 7 a 9 h (concertar hora)
 Assessoria jurídica..... dimecres de 7 a 9 h (concertar hora)

Fes-te soci/sòcia

Perquè els problemes del barri surtin a la llum i es resolguin ens cal ser una entitat forta, és per això que la teva aportació és important.

- La nostra entitat està formada de persones com tu, unes només aporten poc més d'un euro al mes de quota, altres hi dediquen part del seu temps lliure en la defensa del barri. De la manera que sigui, com més serem més força tindrem.
- Rebràs la revista *El Poblenou* a casa i tindràs dret a estar informat i a participar en la vida interna de l'entitat.
- Ser soci/a de la nostra entitat no comporta cap avantatge material: no som una empresa de serveis ni depenem de cap administració. Les quotes de socis són bàsiques per garantir la nostra independència.
- L'única condició per ser soci és que estimis el barri.
- L'únic benefici que tindràs és la satisfacció de contribuir a fer-lo més habitable.

Alta de soci/a

Nom i cognoms:

Adreça:

Població: C.P.:

Telèfon: @ mail:

DNI:

Quota anual: 17 € ☐ Quota de suport de € ☐

Domiciliació del pagament a través de la Caixa/banc:

Codi: _____

(Signatura) _____

Revista *El Poblenou* n.81
 maig 2014

Edició:
 Associació de Veïns i Veïnes del Poblenou

Equip de Redacció: Salva Clarós, Montse Milà, Joan Maria Soler, Marc Dueñas, Josep Pascual, Xavier Pegenaute, Naia Hernández

Col·laboradors: Elena Marzo, Esther Racionero, Pilar Natali, Jordi Fossas, Patricia Pujante, Maria Elisa Ojeda, Eva Murgui, Jordi Alegre Claxet, Estrella Pineda, Josep Bou

Coordinació: Naia Hernández

Fotografia: Salva Clarós, Thomas Leuthard (licència creative commons), Naia Hernández,

Il·lustracions: Miguel Oncinos

Portada foto: Salva Clarós

Correcció: Josep Pascual

Disseny gràfic / maquetació: Joan Maria Soler

Impressió: Gràfiques Campàs

Publicitat: Carme Martínez (680988900)
 comercial@elpoblenou@gmail.com
 Dipòsit legal: B-48543-97

El Consell de Redacció i l'AVVP no es fan responsables de les opinions expressades en les col·laboracions inserides a la revista, que han de considerar-se com a opinions personals dels sotsgnats, tret de l'Editorial i tot allò que està signat com a Redacció. La revista és de distribució gratuïta i es finança a través de la quota dels socis de l'AVVP i dels espònsors i anunciant (la línia editorial és absolutament independent d'aquestes institucions i empreses).

Densitat

La diada de Sant Jordi va tornar a posar a prova la capacitat de la Rambla. A l'ocupació habitual del passeig, s'hi van sumar les parades de llibres, les flors... i la gent omplint-lo a vessar. Hi va haver molta densitat! Tot un símptoma però no l'únic: un centenar llarg de nens i nenes que a partir de setembre cursaran P3 han quedat sense plaça en primera instància perquè l'oferta escolar del barri continua sent insuficient. El Consorci d'Educació de Barcelona s'ha apressat a crear noves places augmentant la densitat a les aules. Aquest mes la biblioteca Manuel Arranz fa 5 anys, tot un èxit des del primer dia, que va quedar petita només néixer, però no hi ha prevista encara l'ampliació a la segona planta. El previsible creixement dels visitants que aquest estiu triaran Barcelona i el Poblenou com a destinació turística augura novament una densitat que ja no és inusual al nucli central del barri. A més dels hotels, una nova oferta d'apartaments i de pisos turístics, que ha crescut a Barcelona sense regulació, està posant a prova la capacitat de resistir del veïnat poc acostumat a tenir al mateix replà de casa uns veïns "provisionals" i sovint poc curosos amb el patrimoni comú.

La densitat i la vida al carrer és característica de ciutats mediterrànies com Barcelona, però la ciutat ha de trobar els seus equilibris per no desestabilitzar la convivència, que, a la fi, és el que importa.

Convivència

Allò que tant atrau del nostre barri els turistes, com l'efervescència de la Rambla, les tradicions i manifestacions culturals com el llibre i la rosa, les Festes

de Maig o les revetlles de Sant Joan, és justament el que està mostrant quins són els límits de la convivència.

L'espai públic, amb l'arribada del bon temps, es troba sota la tensió de festes i tota mena d'actes populars al carrer que generen impacte a l'entorn pel soroll, per les desviacions del trànsit, per la brutícia generada, els col·lapses... Tothom accepta l'excepcionalitat de la festa major perquè preval un cop a l'any la festa per sobre dels seus impactes. Però hi ha qui comença a no ser tan tolerant amb la proliferació d'actes amb impacte públic com les festes de final de curs d'escoles i instituts que incomoden veïns del voltant; les bicicletades i les curses populars, sobretot aquestes, molt freqüents al barri, que tallen durant hores els carrers; els concerts a l'aire lliure i festes privades a l'entorn de Can Felipa; fins i tot, la proximitat d'una escola i la cridòria de la canalla jugant en una plaça pública molesta determinat veí. No són només els discobars, els turistes i els brètols de torn qui alteren la vida al barri. Cal que siguem conscients que som tots en alguna mesura els responsables de mantenir la convivència en els nivells de tolerància, d'una banda, i d'exigència, d'una altra.

Les tensions apunten en aquests moments a un sobrepasament de la capacitat de càrrega al nucli central del barri, entorn de l'eix de la Rambla, en detriment d'una baixa densitat a les àrees de transformació del 22@ i la Diagonal. Si una cosa no ha aconseguit el planejament és estendre el dinamisme del centre a tot el Poblenou. El desequilibri de pesos urbans entre el casc antic i el nou eixample arropa es deu en part al retard en l'aprovisionament d'equipaments i d'habitatges socials. Una herència dels despropòsits urbanístics del temps de la bombolla immobiliària.

La Junta de l'AVVP

Espònsors:

L'aigua
amb què
has crescut

**Aigües de
Barcelona**
L'aigua de la teva vida

Segurament no t'has parat a pensar-ho, però cada dia centenars de professionals es preocupen perquè, cada vegada que obris l'aixeta, no et falti l'aigua que necessites. Darrere la preparació d'un biberó per al teu nadó o del menjar que fas hi ha un equip d'experts que vetlla per una aigua de qualitat i que ha fet de la seva gestió un referent mundial.

DESCOBREIX TOT EL QUE VOLS SABER
DE L'AIGUA DE LA TEVA VIDA A
aiguesdebarcelona.cat

COPI RAPIT
Lope de Vega, 45 • TEL/FAX 93 300 3507 • 08005 BCN
PAPERERIA • FOTOCÒPIES
IMPRESSIÓ DIGITAL • ENQUADERNACIONS
PLASTIFICACIONS • SEGELLS DE GOMA
SERVEI DE FAX

Dr. José Fco. López Alias
**DIAGNÓSTICO
+ PRESUPUESTO GRATUITO**
Rbla. del Poble Nou, 157-159 1º 1ª
08018 BCN TEL. 93 485 37 93

Anuncia't
Amb la teva presència
en la revista del barri
tothom hi guanya!
629046004
comercialelpoblenou@gmail.com

el vinyet
Rambla Poblenou, 66

No a aquesta reforma de la Diagonal

L'al·legació presentada fa una anàlisi tècnica molt detallada per concloure que el projecte, que contempla ampliar voreres per acollir terrasses de bar, tan sols dóna resposta a la petició d'alguns comerços, però no incideix en la qüestió clau que és la mobilitat perquè deixa intacta la secció central de 6 carrils de circulació passant, la menys convenient per a la ciutat, mentre que es restringeixen els laterals que són per a usos veïnals i comercials, el més importants per a un trànsit local. Manté inalterat el carril bus, que és un dels pitjors de la ciutat perquè és massa estret i va col·lapsat, fet que comporta una velocitat comercial del bus molt baixa. I a més, impedeix la connexió dels dos tramvies metropolitans, Trambaix i Trambesòs, pel seu traçat més lògic i natural que és la Diagonal.

El tramvia, una víctima política de la ciutat

Incomprensiblement l'oposició a unir els tramvies per la Diagonal ve del propi alcalde Trias. Ell mateix quan era a l'oposició en demanava la connexió. La proposta d'unir els tramvies per la Diagonal la va fer el grup municipal de CiU l'any 2000. Llavors el PSC, al govern municipal, s'hi va oposar adduint causes tècniques insalvables. El mes d'octubre de 2008, a la revista municipal de Barcelona, Xavier Trias saludava dient: "Tramvia per la Diagonal, benvinguts!" Amb aquestes paraules agràia el canvi de posició de l'alcalde Hereu, qui va acceptar a la fi

la unió dels tramvies per la Diagonal com a gran aposta de futur. Trias va dir llavors textualment: "És el que convé a Barcelona. Hi serem!" Doncs bé, Trias ja no hi és. Des que va accedir a l'alcaldia, Xavier Trias ja no està per la unió dels tramvies per la Diagonal. Diu ara que tindria un impacte sobre el trànsit de vehicles privats que entraria en contradicció amb la nova xarxa de bus de TMB, i a més recela de la solvència tecnològica del tramvia i dels seus costos econòmics.

En canvi, segons l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM), la interconnexió dels tramvies, que compleixen ara 10 anys de servei, és l'actuació més rendible del Pla director d'infraestructures 2011-2020, entre altres raons perquè duplicaria la demanda actual dels tramvies funcionant per separat. Altres motius que aconsellen la unió dels tramvies és l'alta velocitat (18 km/h la línia T4) davant de la molt baixa velocitat del bus, que en hora punta circula per la Diagonal a 8 km/h; menys consum d'energia, més capacitat, menys emissions contaminants.

La Plataforma Diagonal per a Tothom qüestiona també la legitimitat democràtica de la proposta perquè és conseqüència dels acords entre l'alcalde Trias, el seu equip de govern, el Partit Popular i l'associació de comerciants Diagonal Centre, que, segons la Plataforma, havia contractat l'arquitecte que ha acabat elaborant el projecte. "No és la Diagonal per a tota la ciutadania de Barcelona, sinó la Diagonal que han dibuixat uns quants", sentència la Plataforma Diagonal per a Tothom.

Redacció

El Poblenou, fregant alguns límits de creixement

El desenvolupament urbanístic del Poblenou, incessant en les dues darreres dècades, comença a mostrar alguns límits. La tensió provocada per la demanda de places escolars, les retallades pressupostàries a les Administracions i el sòl cada cop més escàs determinen escenaris més complexos de gestionar. Els recursos escassegen.

Al barri del Poblenou, a diferència de la tendència general a Barcelona, continua augmentant la població en edat escolar. Quan el curs vinent algunes escoles de la ciutat tancaran aules de primària per falta d'alumnes, al Poblenou la demanda de places de P3 ha desbordat la previsió en un centenar llarg de nous alumnes. Cal preguntar-se a què és deguda una errada tan grossa! Davant del dèficit de places, el Consorci d'Ensenyament de Barcelona ha creat noves aules de P3 a l'escola Montseny, Pere IV i Mar Bella, i ha incrementat un alumne a totes les aules de P3 de les escoles. Això, tot i que l'oferta pública d'ensenyament obligatori no ha parat de créixer en els darrers anys. De l'any 2000 ençà el barri ha vist néixer cinc noves escoles d'ensenyament infantil i primari, un fet inèdit a la ciutat: l'escola Arenal del Llevant, l'escola Pere IV, l'escola Llacuna, l'escola Fluvià i, la darrera, l'escola Sant Martí, inaugurada definitivament el curs 2012-2013, a més de dos nous instituts de secundària i batxillerat: l'institut Front Marítim i l'institut Quatre Cantons.

Previsions per a la secundària

Els alumnes avui escolaritzats d'infantil i primària, d'aquí a un temps demandaran places als centres de secundària i batxillerat. El Consorci d'Ensenyament de Barcelona preveu que el 2016 seran necessàries tres línies més de secundària al barri, i el 2018 se'n necessitaran dues línies més.

L'IES Fluvià, previst inicialment en un solar contigu a l'escola del mateix nom, donarà cobertura a la necessitat escolar d'aquí a dos cursos però, segons Manel Blasco, gerent del Consorci d'Ensenyament de Barcelona, l'estretor pressupostària que travessa la Generalitat està dificultant la construcció de nous centres fins al punt que dels tres que se-

rien necessaris a Barcelona per al curs 2016-17 només es podrà iniciar el Fluvià, al Poblenou. Les dificultats financeres de la Generalitat, d'una banda, i la més que probable reconversió d'aules buides de primària en centres de secundària en un futur encara difícil de predir, ha portat el gerent del Consorci a aconsellar que el nou institut Fluvià sigui directament de 4 línies enlloc de 3. Però les AMPA prefereixen, segons han manifestat, centres més petits, encara que aquests tinguin una menor oferta de batxillerats.

In extremis, però amb la inversió de l'IES Fluvià compromesa, va aparèixer fa uns mesos el darrer escull. Per una imprevisió, en construir l'escola Fluvià no es va planificar urbanísticament l'institut associat, fet que ara dificul-

ta l'execució del nou edifici per manca d'espai. La parcel·la predeterminada per a l'institut és massa justa de mides i obligaria a entrar el projecte amb calçador. La plataforma que aplega les AMPA i alguns directors de les escoles van alertar d'aquesta circumstància durant la tramitació del projecte urbanístic, exigint a l'Ajuntament una parcel·la més gran per executar-hi el projecte sense estreïtors. El regidor de Sant Martí va proposar llavors per a l'institut una parcel·la de propietat pública al Camí Antic de València, núm. 82, un solar que estava predestinat a acollir el futur centre esportiu municipal i una residència de gent gran, per la qual cosa es generava un conflicte d'interessos que deixava a les mans de la Comissió d'Equipaments

del Poblenou la decisió final de si canviar el programa d'aquell solar. Però pocs dies després, el propi Ajuntament va aportar una nova ubicació que resol·dria el conflicte d'interessos: es tracta d'una parcel·la al carrer Sancho de Ávila, 154, qualificada d'equipament arroba, vinculada al planejament del Campus Audiovisual de Ca l'Aranyó. El solar és de propietat municipal, té una dimensió sobrada per a l'institut, i la seva qualificació urbanística permet l'execució del programa docent de secundària, segons va assegurar el Districte de Sant Martí, prèvia consulta al departament d'Habitat Urbà. Tot i que el nou solar arroba semblava solucionar satisfactòriament el problema de l'institut sense afectar altres equipaments com-

promesos, la Comissió d'Equipaments no hi acaba d'estar d'acord i ha preferit per a l'institut la parcel·la d'Antic de València, a tocar de l'ambulatori Lope de Vega. L'Ajuntament ha estat d'acord amb aquest canvi, comproment-se a construir el Centre Esportiu Municipal (CEM) a la parcel·la del carrer Sancho de Ávila i fent reserva al mateix solar per a un futur segon institut.

Algunes constatacions

Si una cosa ha deixat ben clar el conflicte de l'institut Fluvià és que comença a no ser tan fàcil trobar solars per satisfer la demanda d'equipaments ja necessaris ara, i encara més en un futur. El sòl municipal comença a ser un bé escàs des que la màquina 22@ de generar

sòl ha deixat de funcionar d'ençà de la crisi. Ara mateix creix més de pressa la demanda d'equipaments que el sòl per construir-los. S'entra, doncs, en una dimensió desconeguda al Poblenou postolímpic que exigirà gestionar amb molta cura els recursos urbans disponibles.

Una altra qüestió és que les inversions arriben amb comptagotes. Si bé darrerament s'ha posat en marxa parcialment l'escola d'adults, llargament reivindicada, i s'ha fet reserva pressupostària per a l'institut Fluvià, és més discutible que es construeixi d'aquí a dos anys un altre institut. També està pendent l'ampliació de la biblioteca Manel Arranz que va néixer ja petita ara farà cinc anys. El Centre Esportiu Municipal que ha de substituir les instal·lacions col·lapsades de Can Felipa no tenen encara finançament previst, i l'Institut Municipal d'Esports no se'l planteja fins a l'any 2020, una data excessiva per a un barri que no para de créixer i on l'actual instal·lació, a més de petita, hipoteca del tot el funcionament del Centre Cívic, del qual ocupa dues plantes.

Pel que fa als equipaments educatius, es constata la paralització del programa de llars d'infants previstes. Pel que fa a la demanda de places de secundària i batxillerat, cal una planificació a mitjà i llarg termini que pugui satisfer les necessitats a temps, amb solucions realistes que no quedin a expenses de la disponibilitat pressupostària del moment.

La situació creada a partir del conflicte de l'institut Fluvià i de possibles noves dificultats en relació amb els equipaments aconsellen fer una revisió del Pla d'Equipaments del Poblenou per actualitzar-ne les previsions, els calendaris d'execució i l'inventari de parcel·les disponibles a curt, mitjà i llarg termini. Cal, doncs, un nou acord per posar al dia el Pla d'Equipaments del Poblenou.

Redacció

C/ Llull, 252 Bajos
08005 Barcelona
T. 93 303 24 42
F. 93 303 03 40
brokerjara@gruposalinas.com

La primera Correduría que ofereix una **APP gratuïta** y en exclusiva para sus clientes.

TODA LA INFORMACIÓN DE SUS SEGUROS CON UN CLICK

24h./365 días, en cualquier momento y lugar.

Asesores en Seguros.

GRUPO PEDRO SALINAS

grupopedrosalinas

@gp_salinas

GRUPO PEDRO SALINAS
Asesores en Seguros.

CosmoBok
correduría de seguros

NUEVA APP
Transparencia y movilidad

Apple, Android, Windows

L'Ajuntament compra el local de La Flor de Maig

El 26 de març, el dia abans que se celebrés el judici que havia presentat la propietat contra l'ocupació popular de La Flor de Maig, l'Ajuntament comunicava a l'Ateneu que havia arribat a un acord amb els propietaris per a la compra de la part social de l'immoble.

Com és sabut, aquest espai es va ocupar ara fa dos anys i mig (20 d'octubre del 2012) quan l'actual consistori va deixar de pagar el lloguer. L'entrada sense permís en un espai que històricament havia

estat del barri era el començament d'una lluita per la recuperació definitiva de tot l'edifici. Però els qui van privatitzar aquest edifici cooperatiu amb la legitimitat dubtosa dels anys de la postguerra, van decidir portar davant dels tribunals les veïnes i veïns del barri que havien fet aquesta acció. Per tant, era urgent que l'Ajuntament es fes amb la propietat legal de l'edifici i el retornés al barri. En els contactes entre l'Ajuntament i la Comissió Flor de Maig –formada per la

gent de l'Ateneu, l'Associació de Veïns i Veïnes i la Coordinadora d'Entitats–, es va establir en una reunió de 24 gener passat un marge de tres mesos per tal que l'Ajuntament conclogués les gestions de compra o expropiació de l'edifici. Amb aquesta finalitat La Flor de Maig va iniciar la campanya del despertador “Tic-tac” per anar recordant al consistori i a la propietat les jornades que quedaven per complir aquest termini. El dia 26 de març, l'Ajuntament entrega per escrit a

Claus d'aquesta victòria
(si n'hagués mancat alguna no hauria estat possible)

- L'acte de desobediència civil que va significar entrar a l'Ateneu.
- La rica dinàmica i vida social que s'ha donat a l'Ateneu durant tot aquest temps.
- La solidaritat del barri. La Flor de Maig és un edifici emblemàtic que s'ha mantingut viu en la memòria històrica del Poblenou. Exemple d'això va ser l'atorgació a La Flor de Maig del Premi Sant Martí just després de l'ocupació.

l'advocat de La Flor de Maig una notificació de la tramitació de la compra. L'Ajuntament accepta l'autogestió del local i anuncia que arreglarà la façana en el proper mandat. Un pas fonamental en la recuperació definitiva de tot l'edifici.

Caldrà seguir-ho de prop per assegurar que aquest camí es vagi consolidant.

Joan Maria Soler

Patrimoni cultural de La Flor de Maig

En l'ànim mai defallit per recuperar el patrimoni cultural i històric de la cooperativa La Flor de Maig, el propi Ateneu Flor de Maig, junt amb entitats i cooperatives de consum del barri han sol·licitat a l'Ajuntament incoar un expedient de declaració de Bé Cultural d'Interès Local de l'edifici de l'antiga cooperativa del carrer Trueta.

La iniciativa s'ha pres des del món associatiu per reforçar, d'una banda, el procés d'adquisició pública de l'immoble que fou la seu central d'una de les cooperatives més importants de Catalunya; i, de l'altra banda, per

consolidar la memòria històrica del moviment cooperatiu al Poblenou i a Barcelona, i els valors tangibles i intangibles que conté l'edifici patrimonial del carrer Trueta del Poblenou. L'edifici es troba avui protegit pel catàleg del patrimoni historicoartístic de la ciutat amb nivell “C”, i la instància presentada a l'alcalde proposa elevar aquesta protecció al nivell “B”, Bé Cultural d'Interès Local, que és el màxim nivell de protecció del patrimoni local.

Ja als anys 70 la Comissió de Cultura de l'Associació de Veïns, amb la iniciativa del periodista Josep Maria Huertas, inicià una campanya reivindicativa que va culminar el 1978 en un acord en què l'Ajuntament acceptava l'autogestió veïnal de l'espai en forma d'ateneu popular, i es comprometia a fer passes perquè en el futur l'edifici de propietat privada passés a ser públic. L'immoble ha continuat, però, a mans privades fins que el mes de març passat es va arribar a un nou acord entre els pro-

prietaris i l'Ajuntament a través del qual aquest adquireix una part de l'immoble, la primera planta, que és la que ocupa l'Ateneu. D'aquesta forma aquest patrimoni de la cultura obrera cooperativa dels segles XIX i XX passarà a ser ara un patrimoni públic al servei de la ciutadania i de la tradició cooperativista catalana.

A la petició per elevar el nivell

de protecció urbanística, presentada el mes de març passat, s'hi acompanya un informe sobre el valor patrimonial de l'edifici de l'Ateneu (antiga Sociedad Cooperativa Obrera de Ahorro y Consumo la Flor

de Mayo), elaborat per la historiadora Mercè Tatjer i els arquitectes Antoni Vilanova Omedas i Clàudia Sanmartí; i també un interessant document de l'historiador Marc Dalmau, que abasta des de la història del moviment cooperatiu al Poblenou, la pròpia història de La Flor de Maig, la seva dissolució i el naixement de l'Ateneu en els anys de la transició.

Actualment, l'Ateneu ha ressorgit de la mà de persones i entitats que volen refundar un espai autogestionat sobre els principis del cooperativisme, la participació oberta de ciutadans i grups de persones que vulguin desenvolupar activitats associatives al barri. Hi ha un compromís per part de l'Ajuntament de Barcelona, Districte de Sant Martí, per cedir els espais de propietat pública per ser gestionats per l'Ateneu. En aquest propòsit, i per poder tornar a ubicar empreses cooperatives, com les mateixes cooperatives de consum existents actualment al Poblenou, cal que l'immoble sigui íntegrament de propietat pública.

Redacció

SABATERS DES DE 1870

Villarroya

Rambla Poblenou, 45
Tel. 93 485 27 90
08005 Barcelona

GELATERIA **FABRICACIÓ PRÒPIA & ARTESANA**
casa fundada l'any 1912

EL TIO CHE

Rbla. del Poblenou, 44-46
08005 BCN
Tel. 93 309 18 72
www.eltioche.com

FARMÀCIA **JAUME GIRONA**
DERMOFARMÀCIA
FÒRMULES MAGISTRALES
HOMEOPÀTIA - FITOTERÀPIA
DIETÈTICA - ELIXIRS PURALS

93 307 15 17
Mària Aguiló / Pujadas

CLINICA VETERINARIA POBLENOU

TELS. 93 300 8726 - 93 300 6021
CAMÍ ANTIC DE VALÈNCIA 18 • 08005 BCN
www.vetpoblenou.com/blog

HORARI: dilluns a divendres, 10-14h i 17-21h / dissabtes, 10-14h

ÒPTICA traver
des de 1952

C/ Pujades, 194 - Tel. 93 485 22 42 - 08005 Barcelona

francesc creixell
PERRUQUERS

C. Ciutat de Granada, 63 baixos tel. 93 309 50 03 08005 BCN

Les 8 barriades del Poblenou

El desenvolupament urbà del Poblenou va estretament lligat a la formació de nuclis que van adquirint identitat pròpia, i fins i tot toponímica, a l'entorn de fàbriques, infraestructures o altres activitats. En aquest article comentarem les característiques principals d'aquestes barriades que creixen a cavall dels segles XIX i XX.

Somorrostro

Barri de barraques que hi va haver des de finals dels anys setanta del segle XIX fins al 1966 a la platja entre la Barceloneta i el Poblenou. L'origen del nom sembla que està relacionat amb la presència de carrabiners del País Basc en una caserna que hi havia. El lloc els recordava una platja amb aquest nom que hi ha prop de Bilbao.

Periòdicament, les barraques eren destruïdes pels temporals de llevant. El 1957 es va fer un cens rigorós, que fixava 1.322 barraques al Somorrostro, habitades per 1.609 famílies, de les quals 277 eren rellogades. En total hi vivien 9.500 persones. El juny de 1966, el barri va ser destruït per poder fer una Setmana Naval que havia de presidir Franco. Els habitants van ser repartits entre barracons i barris de nova construcció. Dues persones famoses, la *bailaora* Carmen Amaya i el diputat de CIU Rafael Hinojosa hi van viure i la primera hi va néixer.

Trullàs o Trullà, un barri de passatges

Trullàs era una petita barriada, amb festa major pròpia des de l'any 1878, formada al voltant del mig desaparegut avui passatge de Trullàs, nom d'un industrial instal·lat entre la carretera de

Mataró (Pere IV) i el carrer de Pallars. Miquel Trullàs fou també un dels presidents de l'Aliança a cavall de dos segles, el XIX i el XX.

El barri estava format per dos carrers paral·lels entre si, Pujades entre Marina i el carrer Sant Pere (Marià Aguiló), i el carrer Llull, entre Marina i Independència (Badajoz), i la resta, el que podíem anomenar nucli dur, una munió de passatges a banda i banda del carrer de Pere IV, el d'Iglesias, Trullà, de la Indústria, del Campo, Masoliver, de Retiro, que li donaven el seu peculiar caràcter urbanístic.

De la consolidació del barri amb marcat caràcter propi en dona fe l'obertura l'any 1927 de la sucursal número 5 de la cooperativa de La Flor de Maig, al carrer Pere IV, 92.

El barri de La Plata

El tram del carrer del Doctor Trueta (abans carrer de Wad-Ras) entre Badajoz i Ciutat de Granada rep el nom de Barri de la Plata. El nom li prové dels diferents boters que construïen botes dedicades a l'exportació de vins i aiguardents. La major part de la gent provenia d'una zona de les províncies de Castelló i de Terol –territori conegut popularment com el

Barranco del Hambre. La construcció d'aquest tram de carrer va començar a partir de l'acceptació per part de Sant Martí del Pla Cerdà. Hi ha documentades construccions dels anys 1867, 1868 i 1870. Amb el pas dels anys va anar creixent l'extensió d'aquesta barriada fins a convertir-se en un dels nuclis més poblats i dinàmics del Poblenou.

Transcimentiri/Trascementiri o Rere el cementiri vell

Aquestes són diferents denominacions que ha rebut aquest barri de barraques que hi havia al Poblenou, un dels més antics de la ciutat. Estava situat, com el seu nom indica, al darrere i al costat del cementiri vell. Per la banda de mar quedava delimitat per una paret que el separava de la via del tren de la línia del litoral. El tipus d'habitatge era força consolidat. En general, més que barraques, es podria parlar de casetes, que és com les anomenaven els seus propietaris. Disposaven dels serveis bàsics i figuraven en el padró oficial d'habitatges de la ciutat. L'any 1982 el formaven 134 unitats convivencials que allotjaven un total de 382 residents. L'any 87, ja només en quedaven 99. Finalment, el març del 90, va ser enderrocat, afectat per la construcció d'un vial i del Parc del

Poblenou, al costat de la futura Vila Olímpica, d'acord amb la planificació urbanística de les olimpíades de Barcelona 92.

La Llacuna

Topònim que correspon a una llacuna que va existir als terrenys que ara ocupa la cruïlla dels carrers Pere IV i Almogàvers. A finals del segle XVI s'hi conreava lli i canem. Dos segles després es va intentar assecar aquells terrenys, on desaguaven recs que procedien del Clot. L'enginyer francès Prósper de Verboom va crear una sèquia que duia les aigües fins aleshores estancades cap al mar, i el que eren prats insans van esdevenir terres productives. El nom de La Llacuna ha quedat en el record gràcies a un carrer obert el 1892 fins a la Gran Via, una escola de primària i una estació de metro.

El Taulat

El barri del Taulat fou el nucli originari del Poblenou i ocupa la part més baixa i a prop del mar. Rep el nom dels anomenats taulats, que eren camps de conreu amb forma rectangular, normalment plantats d'hortalisses, habituals al litoral ja en els segles XVII i XVIII. Un d'ells va donar nom a un carrer i també

al barri. El carrer Taulat era la via principal i l'eix més important del Poblenou. Perpendicular al carrer Taulat va néixer el carrer Sant Pere –avui carrer Marià Aguiló–, d'aquesta manera apareix la “T invertida” com a nucli generador del Poblenou. De forma gradual van anar constituint-se carrers paral·lels a Taulat: Wad-Ras (Dr. Trueta), Enna (Ramon Turró), Llull; i a Maria Aguiló: la Rambla, Bilbao, Lutzana (Roc Boronat). El 1889, s'inaugurà al Taulat el Mercat de la Unió, que contribuï en gran mesura a la personalitat del barri.

França Xica

Barri del Poblenou situat al voltant de Can Girona entre els carrers Lope de Vega, la sèquia de l'Isidret, Llull i el mar. El seu nom és degut als tècnics francesos encarregats de la construcció i el desenvolupament de la fàbrica MACOSA (Can Girona). A més de Can Girona hi havia Catalana de Gas, l'actual Palo Alto, les fàbriques de blanqueig de Can Vidal i Can Puntí, la fàbrica de vidre Can Vilella i Can Bianchini, dedicat a la fabricació de filferro.

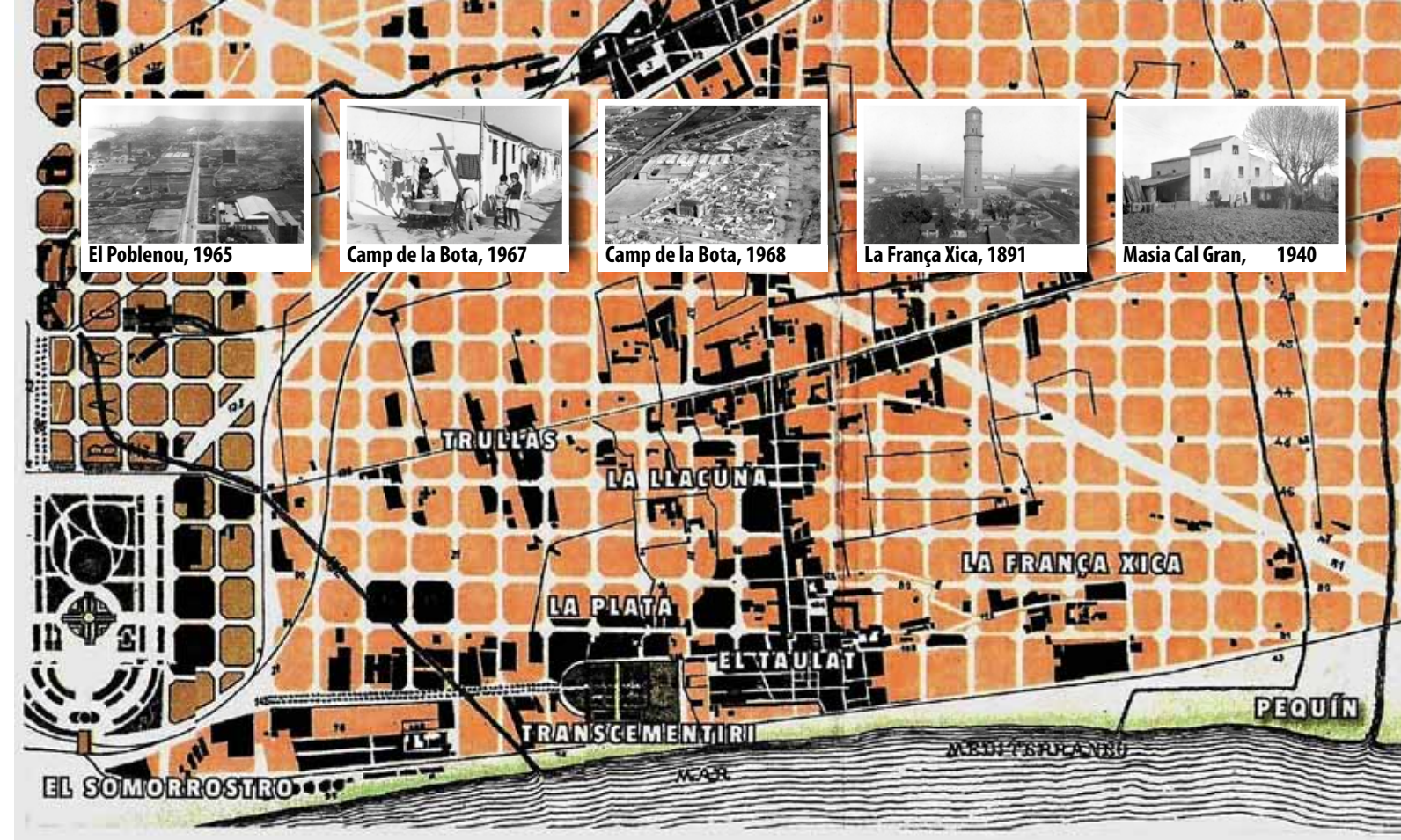
La principal zona habitada es trobava als carrers Pellaires, Tortellà, Ferrers i, posteriorment, Taulat. En el xamfrà

del carrer Bac de Roda i Pellaires hi havia una de les seus de la cooperativa La Flor de Maig. Comptava també amb un camp de futbol molt popular anomenat Camp del Joventut. L'únic conjunt fabril que ha arribat als nostres dies és Palo Alto, la xemeneia de Can Girona i la Torre de les Aigües.

Pequín

Barriada de barraques situada a la platja del Poblenou a tocar de Sant Adrià de Besòs, a l'espai que deixava el mur del ferrocarril, la riera d'Horta i el mar. Hi ha una llegenda que afirma que el seu origen es troba en famílies d'origen xinès que emigraren de les illes Filipines durant la guerra contra Espanya i arribaren a Barcelona cap al 1870. A jutjar per un plànol del 1930, la barriada estava formada bàsicament per un carrer llarg anomenat San Salvador. La degradació del barri era esfereïdora, els seus habitants malvivien en cabanes i barraques, la majoria vivia de la pesca i de la venda de deixalles que aconseguia arrebregar. Cap a l'any 1946 hi havia censades 378 barraques. Les barraques de Pequín van aguantar fins a la seva desaparició el 1974.

Arxiu Històric del Poblenou

SETMANA JOVE

13 A 17 DE MAIG

CAMPIONAT DE PÀDEL INFANTIL I JOVE, ZUMBA, FIT-JOVE, SPINNING-JOVE I MÉS!

Gaudiu d'una setmana plena de novetats, diversió, esport i salut!

ACTIVITATS TOTALMENT GRATUÏTES!

A PARTIR DE 13 ANYS.

Mes de maig PREUS ESPECIALS PER A INFANTILS I JOVES.

Més informació a:

www.novaicaria.com | rrpp@novaicaria.com | Tel.: 93 221 25 80 |

un projecte de qualitat fet realitat

HABITATGES PROTEGITS AL POBLENOU

Per no fer tard

HISTÒRIES DE LA PUTA CRISI, I 17 (al Poblenou)

Plego. Penjo els hàbits de ciutadana. Em desprenco de tot el que m'envolta i m'emporto només el cos i l'ànima, inevitablement lligats. Deixo els meus preuats béns i abandono aquesta terra. Em cal estar-hi viva i que funcionin els pulmons per poder seguir respirant. Res més.

He deixat la feina, he liquidat la hipoteca, he venut el cotxe i els mobles. Tinc prou diners per viure la resta de la meua vida. Però no aquí. Aquí em durarien dos sospirs. Me'n vaig allà on no demanen nòmina, ni avals, ni zeros a la llibreta. Me'n vaig on no necessito rellotge.

Privaré el meu fill de televisió, de jocs a la videoconsola. El privaré de córrer amunt i avall en la jungla d'asfalt consultant l'hora constantment per no fer tard. El privaré d'aquest compte enrere en què s'ha transformat la nostra vida. El privaré de ser renyat cada dia perquè és lent, perquè ell no entén de fites horàries. El privaré de les estones que roman escarxofat al sofà mirant el sostre i la caixa tonta, mentre jo cuino i l'escridasso perquè pari taula. El privaré de despertar-lo al matí amb l'estrès malaltís de no fer tard.

Per no fer tard mai més, marxo. Jo no sóc capaç de viure en aquest sistema. Jo també sóc lenta. Sempre faig tard. No sé com s'ho fa l'altra gent. Jo no sóc capaç de viure en aquesta gimcana que no té fi ni recompensa. El cor bateja de pressa, la llengua fora s'asseca. Sense aire jo m'ofego. No s'ofeguen els altres?

El Pere també plega. Mai l'he vist tan content. Per un cop a la vida estem d'acord i decidits a trencar cadenes. Marxem a l'Amazònia profunda.

—Què se'n farà de vosaltres? —pregunta la mare—. Quin serà el futur del meu nét?

—El teu nét coneixerà la vida fora de quadrícules cronometrades. Un poble admirable, mare, m'ha obert els ulls. I els tancaré definitivament a les realitats virtuals. Allà no necessitarem comandaments. A la distància no saltres mateixos serem el mando.

—Però, com has gosat deixar una feina en temps de crisi?

—Cedeixo el meu lloc a qualsevol insensat, mare. Allibero el meu cul de la cadira ergonòmica per deixar-lo voltar per on li plagui. Em trec els sostenidors i els pits penjaran sense opressió com batalls de campana, no al compàs de les hores, sinó del moviment. Perquè penso moure'm, descomprimint carns i esperit.

—T'has tornat boja! Quin profit en traureu, Berta?

—Vull que el meu fill sigui un home als vint anys i no un amargat als quaranta, com ho són els seus pares. Perquè no arribarem mai on ens volem. Ho he provat tot i no me'n surto. Perquè ens han enganyat. Som ninots a les seves mans.

—Filla...

—On queden els somnis? Sota les seves sabates? No hem nascut per viure d'aquesta manera. Ho he pagat amb la meua vida. No ho faré amb la del meu fill. Es mereix molt més que això. Dimitim.

—Tinc por per vosaltres.

—Jo ja no tinc por. Tot és una gran mentida. Jo no sóc la Berta i ja ha arribat l'hora de posar fi a les històries de la puta crisi. I ara vés-te'n, mare, que faràs tard.

Elena Marzo

eee.marzo@gmail.com

Les fàbriques de l'art i l'emprenedoria

Molts creuen que un cop passada la Rambla el Poblenou s'ha acabat: sense moviment, sense comerços, sense vida. Però s'equivoquen. Si continuem caminant per un dels eixos vertebradors del barri, el carrer Pujades, arribem al carrer Ciutat de Granada i, una illa més endavant, al carrer Badajoz. En aquests escassos 200 metres trobem un oasi enmig d'una zona lleugerament desèrtica i tranquil·la que la converteix en un nucli d'iniciatives creatives, artístiques i culturals. I és que establiments com Poblenou Urban District Associació, Valkiria Hub Space, el centre universitari de disseny de Barcelona BAU, Ultra Local Records o 021 Espai Coworking Poblenou Barcelona han nascut fa relativament poc temps per contribuir a la transformació del barri. Conformen una comunitat creativa amb "propostes que col·loquen aquest nucli postindustrial –que és el Poblenou– en el punt de mira de l'avantguarda barcelonina", afirma a la revista la Nona Rubio, de Poblenou Urban District Associació.

Però, què ens aporten aquests espais als poblenovins? Sobretot ganes d'emprendre nous negocis mitjançant la creativitat. Valkiria Hub Space és una plataforma empresarial que potencia l'emprenedoria femenina, "impulsant projectes que generen impacte econòmic i social, potenciant la reinserció laboral i la integració artísticocultural" de les dones, assegura la Laura Poveda. A això cal afegir el restaurant Onna Cafè, un espai de *coworking* (treball individual tot compartint espai) i sales per a esdeveniments o famílies (Kids project o Co-baby). L'escola BAU, per la seva banda, és el centre universitari de disseny per excel·lència a Barcelona que "aporta al barri un espai de cultura i de coneixement on gaudir d'exposicions i xerrades", diu el seu gerent Christian Giribets. Així mateix, 021 Espai Coworking permet el treball conjunt de persones de diferents sectors alhora que és un estudi de disseny i màrqueting digital. "Ofereix tot allò que necessita un emprenedor per treballar de forma productiva contactant amb els millors professionals (traductors, dissenyadors, programadors...)", afirma el Julián Figliuolo. Ultra Local Records surt una mica d'aquesta línia, tot i que dins de la creativitat, apostant per quelcom diferent dins el món de la música. "Som una botiga de discos especialitzada en grups i segells discogràfics independents locals", explica el Raül Chamorro. I, finalment, Poblenou Urban District engloba algunes de les anteriors plataformes i d'altres. Es tracta, segons Nona, d'una associació amb l'objectiu

Escola Bau

Valkiria Hub Space

La plataforma

021 Espai Coworking

Escola Bau

"En només 200 metres trobem un nucli d'iniciatives creatives, artístiques i culturals que transformen el barri"

"Esdeveniments com l'Open Day van acostar els poblenovins a l'art i l'emprenedoria, fent visibles negocis petits però prometedors"

"d'impulsar l'oferta cultural i comercial de la zona i promoure el districte com el nou centre d'art i creativitat de Barcelona".

Esdeveniments periòdics com l'Open Day, que tingué lloc el 22 de març passat, ofereixen la possibilitat als poblenovins d'explorar zones del barri menys conegudes, però no per això menys interessants. La Laura, de Valkiria Hub Space, considera que és un bon recurs per donar-se a conèixer i perquè la gent sàpiga dels serveis. "Va ser fantàstic, per Onna Cafè van passar més de 300 persones!", afirma. El mateix creu el Julián, de 021 Espai Coworking, ja que, diu, és una forma d'acostar la gent del barri a negocis locals no sempre prou visibles. "L'Open Day va superar les nostres expectatives. Vam oferir una xerrada de màrqueting digital i consultoria, i la resposta dels assistents va ser molt positiva. Això ens motiva a aprofundir en xerrades obertes que beneficiïn els veïns del Poblenou per emprendre amb més seguretat", conclou.

Tots els establiments coincideixen a dir que instal·lar-se al Poblenou ha estat un encert. El barri està transformant-se en el centre d'art i creativitat i ells ho van saber veure, a més d'aportar-hi el seu gra de sorra. Tots els espais posicionen el Poblenou com a centre neuràlgic i generen un rejueniment creatiu molt positiu que agrada als veïns: "el fet que sigui una revitalització amb deix cultural i educacional funciona bé, molt millor que sales de festes", conclou l'Eduard Martínez, un veí del carrer Pujades

Patricia Pujante, periodista

El Bosque de las Caracolas

Grup de criança compartida del Poblenou

Més o menys fa un any, quan estàvem a punt de començar les jornades de portes obertes de les guarderies, un petit grup de famílies del barri vam començar a ajuntar-nos amb una inquietud comuna: ¿hi deu haver cap alternativa perquè els nostres bebès estiguin ben acompanyats mentre treballem i que sigui econòmicament assumible?

Per a alegria nostra la resposta va ser que sí; ara bé, fins llavors només s'havia donat a altres barris. Així que teníem davant un gran repte: formar el primer grup de criança compartida del Poblenou.

En un grup de criança compartida, la cura dels nadons és un treball que assumeixen totes les famílies que el conformen. Entre tots hem escollit una educadora, una línia pedagògica, un local i un nom: El Bosque de las Caracolas.

Cada matí, de 9.30 a 14.30, els bebès estan acompanyats per l'educadora i per un pare o una mare que es van alternant, d'aquesta manera tenim una ràtio de dos adults per cada tres bebès amb un cost econòmic assumible, ja que la feina ens la repartim entre tots.

A més de l'acompanyament dels bebès, les famílies assumim altres feines, com preparació del menjar, realització de gestions administratives, organització de calendaris de torns, compra de materials, tresoreria, etc.

Tota aquesta activitat es complementa amb reunions que celebrem dues tardes al mes. En una de les reunions tractem els temes administratius i de funcionament, i en l'altra ens dediquem a estudiar temes de caràcter pedagògic, ja que la finalitat del grup no solament és la cura dels nadons als matins, sinó també l'acompanyament entre les famílies per assumir els reptes que suposa la criança dels nostres fills, i aconseguir entre tots desenvolupar les eines que ens ajuden en el dia a dia en la tasca de ser pares. Tot plegat és el que ens agrada definir com "fer tribu".

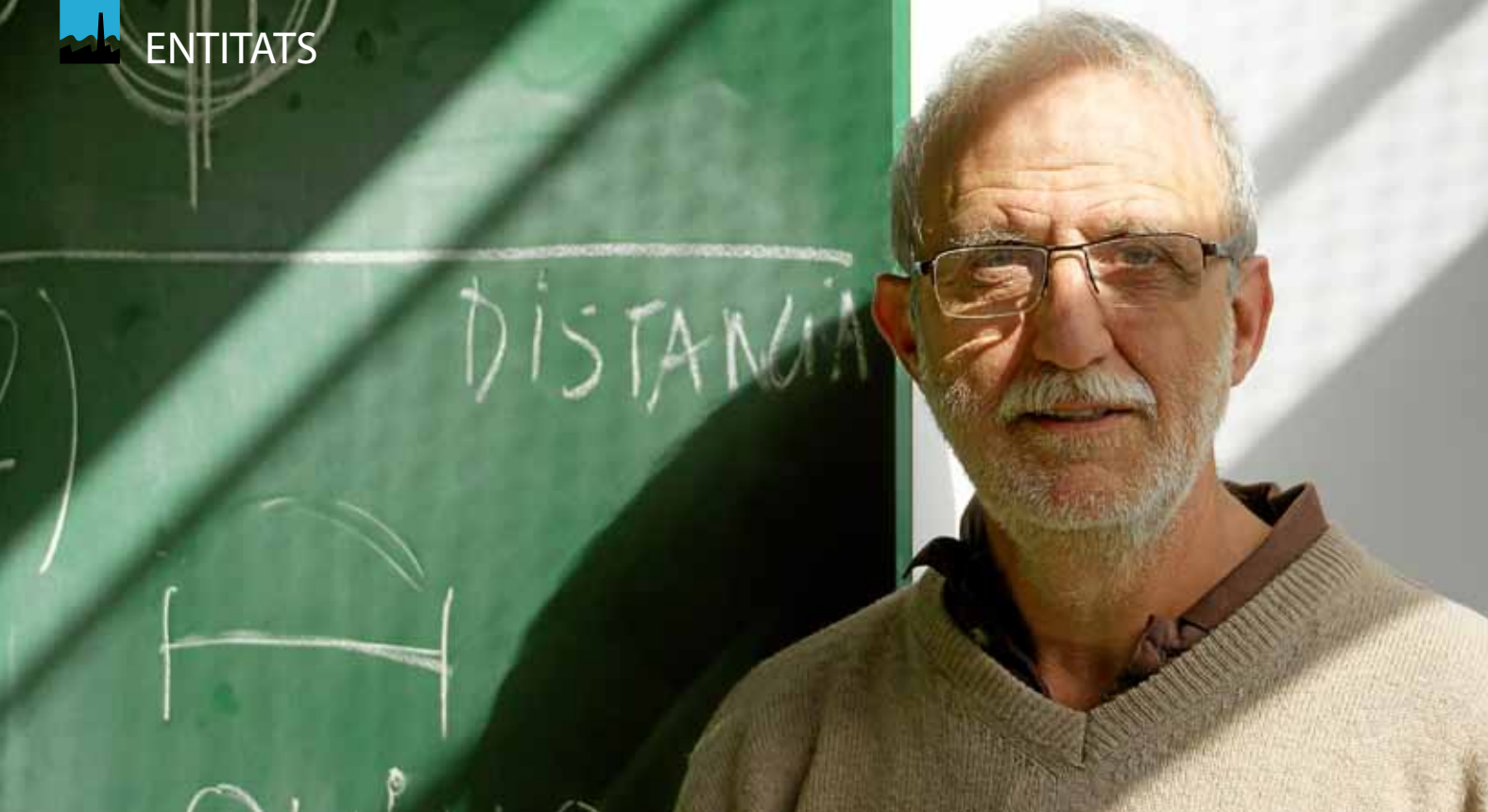
En el dia d'avui, El Bosque de las Caracolas és un projecte viu, en què les famílies que el conformen participem implicant-nos de forma activa en la criança dels nostres fills, alhora que entre tots ens donem un espai per ser cuidats entre nosaltres mateixos com a pares i per compaginar-ho amb els nostres compromisos laborals.

Si voleu més informació sobre nosaltres, esteu convidats a visitar el nostre bloc (www.elbosquedelascaracolas.com) i fer-nos arribar dubtes o comentaris al nostre correu electrònic elbosquedelascaracolas@gmail.com. I si esteu interessats com a pares a formar part d'una iniciativa com la nostra, estarem encantats de col·laborar-hi amb la nostra experiència!

Maria Elisa Ojeda

Mare i presidenta de l'Associació El Bosque de las Caracolas

Escola d'Adults Martinet de Nit

Aquesta frase d'Humberto Maturana, biòleg i epistemòleg xilè, és una de les premisses de què parteix l'**Escola d'Adults Martinet de Nit**, proporcionant els instruments bàsics de cultura i comunicació per poder entendre la societat, analitzar-la de forma crítica i participar de forma plena en la societat i en la cultura. Des del mes d'abril, el districte de Sant Martí ha posat a disposició del Consorci d'Educació de Barcelona un nou equipament educatiu públic a la rambla del Poblenou, número 130, destinat a la formació d'adults.

"És un espai perfecte. A la part de baix tenim una sala polivalent, on podem realitzar diferents activitats, el despatx de coordinació, la sala de professors i els lavabos. Hi ha ascensor, ja que tenim alumnes amb certes discapacitats i a la part superior tenim l'aulari. Són quatre aules, totes equipades amb pissarres digitals i amb capacitat per a unes vint / vint-i-cinc persones. Una és la d'informàtica, amb vint-i-cinc ordinadors, i una altra té una pica, per si es necessita aigua en les activitats. També tenim la terrassa, oberta per a qualsevol activitat que es vulgui realitzar al barri."

L'Àngel Marzo, coordinador de

l'escola d'adults, ens ensenya satisfet un edifici dels denominats "intel·ligents" que utilitza energies renovables en el seu funcionament.

"En el mateix espai hi ha també el Servei d'Orientació del Consorci d'Educació de Barcelona, per tal d'ajudar en l'orientació educativa i elaborar un itinerari personal formatiu; no forma part de l'escola d'adults però està dins d'un projecte comú."

L'Àngel va començar en l'educació d'adults a final dels anys setanta, al barri de barraques de la Perona. Quan l'any 78 el ministre va dir que "a Espanya no hi ha analfabets", es van desencadenar protestes i manifestacions en les quals va participar la Coordinadora d'Escoles d'Adults de Catalunya. Després de les mobilitzacions del 78, el govern de Madrid va permetre que persones que ocupaven places en aquestes escoles que treballaven en moviments socials entressin com a interins a l'escola pública, l'Àngel Marzo va ser una d'aquestes persones.

"L'any 1989 va acabar la Perona i vam continuar la tasca amb el nom de Martinet de Nit. Nosaltres ja havíem col·laborat amb l'Associació per a la Formació d'Adults del Poblenou, prin-

cipalment per als graduats escolars, així que per no duplicar oferta vam anar al Besòs. Ens diem 'martinet' per l'ocell que vivia a la desembocadura del Besòs i 'de nit' perquè tradicionalment les escoles d'adults funcionaven al vespre."

Més de trenta-cinc anys, doncs, d'experiència que arriben ara al Poblenou. Ara, Martinet de Nit coordina dos espais, un a la rambla Prim, i un altre, a la rambla del Poblenou.

"Actualment l'equip som sis mestres, dues orientadores, i a més hi ha el compromís d'ampliació de places."

El plantejament de les escoles d'adults no és fer una escola com la dels nens. El que es pretén és donar accés a una cultura bàsica perquè la gent es pugui comunicar, pugui entendre els mecanismes bàsics per moure's pel món actual i tingui els coneixements per poder comprendre i analitzar la societat i poder viure de forma activa, crítica i en unes mínimes condicions d'igualtat. També donen la possibilitat d'accedir a nivells d'estudis superiors a persones que, per diferents circumstàncies, van haver de deixar d'estudiar. La Llei de Formació d'Adults estableix els tres àmbits bàsics, el de la formació instrumental i bàsica,

"Un organisme viu és un organisme que es fa a si mateix"

el de la formació per al món laboral i la formació per al lleure i la cultura; així que s'ofereixen classes d'alfabetització, de llengua catalana i castellana inicials i bàsiques, d'anglès inicial i d'informàtica. També hi ha ensenyaments instrumentals i ensenyaments postinstrumentals, tallers de memòria, lectura, corporal, d'escriptura i matemàtiques. Es treballen les competències bàsiques. A més s'ofereixen cursos de preparació per a l'accés a proves de cicles formatius de grau mitjà i per a l'accés a la universitat.

"El perfil dels alumnes és diferent. En els de castellà i català hi ha més immigrants o gent més gran. Els alumnes tenen un període de prova per veure si s'adapten i poden assolir el nivell del curs. També es fa alfabetització amb aquelles persones que no dominen la lectoescriptura; per a això és un requisit bàsic que es puguin comunicar en català, castellà, anglès o francès; si no, primer han de començar amb un curs de llengua oral. Els d'informàtica i anglès tenen més varietat, adults que han anat evolucionant i per motius laborals o personals necessiten aquests coneixements; l'anglès no és un nivell dels superiors de les escoles d'idiomes, és un nivell bàsic."

Els alumnes d'accés a proves normalment són més joves, gent que un cop fora dels itineraris educatius volen reenganxar-se. S'hi inscriuen uns trenta-cinc i se'n consoliden quinze o vint; els que arriben a fer la prova tenen un percentatge molt alt d'èxit. Després hi ha cursos per perfeccionar la lectura i l'escriptura i ampliar cultura general, coneixements de llengua i matemàtiques..."

La matriculació la fan directament els alumnes, que de vegades vénen derivats de serveis socials o d'altres institucions. És una matrícula viva, es va incorporant gent i d'altres marxen. Els alumnes que passen per l'escola al trimestre són uns 400 o 450. Un cop han fet l'itinerari, han de marxar de l'escola, un itinerari pot durar fins a sis anys. Després s'ofereixen projectes complementaris com el programa cultural Tomb per la Cultura, destinat a la gent gran, o el de vida professional per tal d'aconseguir feina. És important destacar que per tirar endavant els cursos de llengües a l'estiu i altres projectes, hi ha l'Associació d'Alumnes, exalumnes que treballen amb l'escola pel manteniment de l'educació.

"Per desenvolupar el nostre projecte pensem que és indispensable el treball

en xarxa amb les entitats del barri. Com més lligats estiguem al barri, millor. Es tracta d'un projecte obert al territori on treballem, això és un element clau, s'ha de contribuir a aconseguir la cohesió social."

Marzo insisteix en aquest aspecte: ja que l'objectiu és poder participar activament en la societat, la dimensió de l'escola ha de ser comunitària i ha de tenir un sentit pràctic. Es treballa en xarxa amb les diferents administracions i amb les diferents entitats. Hi ha diversos projectes per col·laborar amb el casal de joves, a carnestoltes... De moment, ja s'ha treballat amb Apropem-nos en un taller de poesia per Sant Jordi i es va fer la presentació d'un llibre a l'entitat.

"Som nous al barri però tenim trenta-cinc anys d'experiència en les escoles d'adults i l'educació ha d'estar al servei de les persones. Per exemple, està demostrat que l'activitat mental augmenta l'esperança de vida; aquest entre altres és un bon objectiu de l'escola."

I la il·lusió, la satisfacció, l'autoestima... La felicitat ens ajuda a viure i la cultura, sens dubte, ens fa més feliços.

Esther Racionero Zamel

Jorge Alcover

“Con la danza aérea los niños sueñan que son superhéroes”

Este bailarín y acróbata decidió fundar en el Poblenou la primera escuela de danza vertical de España. Un espacio industrial, moderno y a la vez cálido nos invita a probar cualquiera de las disciplinas de danza aérea que se imparten. Como OnAir es para todos los públicos... ¡volemos!

¿Cómo nace tu pasión por este tipo de danza?

Empecé bailando hip-hop con 14 años. A los 18 ya me di cuenta que quería dedicarme a esto y vine a Barcelona para estudiar comedia musical y danza. Pasé una temporada en Buenos Aires, donde me especialicé en danza aérea. Pero siempre he sido autodidacta, ya que hace diez años éramos dos personas las que queríamos estudiar esto y lo poco que había era muy caro.

¿Cómo surge la oportunidad de crear OnAir?

Antes estaba en otro local por Sants, donde alquilábamos el espacio. Viendo la demanda que había y los pocos lugares en Barcelona donde se impartía este tipo de danza, mi ilusión fue abrir mi propio centro de arte, que englobase diferentes técnicas. La altura que tenemos

en este espacio es envidiable, son casi 12 metros y cuesta encontrar un lugar así, donde practicar danza con arnés o cuerdas. En tan sólo dos meses ya somos un equipo de nueve profesores y unos 70 alumnos.

Y ahora os “lanzáis” también con niños...

Sí, queremos que OnAir esté abierto a todos los públicos y a todas las eda-

des. Hemos abierto el *Onair Kids*, actividades para niños de 4 a 13 años, en grupos reducidos. Se hace un trabajo multidisciplinar, con el que aprenden diferentes modalidades de la danza aérea, así como acrobacia, expresión corporal, etc. Cuando los niños vienen aquí y se cuelgan de telas o arnés, sueñan que son superhéroes, se lo pasan genial.

Pero subirse a las alturas da respeto... ¿Cualquier persona puede hacerlo?

Como alumnos tenemos desde un ingeniero o una cocinera a un farmacéutico..., sólo tienes que tener un estado físico decente. Cada uno llegará a su límite y tendrá un proceso de aprendizaje más o menos lento. Pero aquí la gente viene a desconectar, se lo toman como un deporte y se lo pasan bien. Estar allí

arriba te produce muy buenas sensaciones, no es lo mismo que levantar pesas en un gimnasio.

¿Qué disciplinas se pueden practicar?

Tenemos danza aérea sobre telas, aros y trapecio. Hacemos figuras, subidas y bajadas, y nos fusionamos con la tela. Con el aro es un trabajo orgánico y acrobático, una fusión con la danza con-

temporánea. El trapecio lo utilizamos como elemento aéreo para crear coreografías dinámicas. Por otro lado, tenemos danza vertical, que es una modalidad de la danza aérea en la que la coreografía se representa empleando la pared. Es la fusión de la danza contemporánea con la escalada. Y también hacemos danza con arnés, donde los artistas realizan las coreografías en el suelo, atados con arneses y cuerdas.

¿Existe cultura aquí de danza aérea?

Ahora mucho más que hace 10 años cuando yo empecé. En Sudamérica por ejemplo, la danza aérea se entiende diferente. Todo el mundo puede hacerlo, no es sólo para profesionales y queremos que OnAir sea así. En Barcelona, la danza con telas está muy orientada al circo. A nivel de espectáculos, no encuentras

tantos como en otros países. Los bailarines no tienen donde aprender... Nuestras profesoras se han formado en Liverpool, Buenos Aires o Chicago. Pero cada vez se conoce más porque engancha.

¿Instalaros en el Poblenou fue casualidad?

El Poblenou es un centro de arte continuo y eso había que aprovecharlo para crear más movimiento en el barrio.

final ¡lo he conseguido!

¿Cómo quieres que sea OnAir?

Quiero abrir el espacio a la gente, a los jóvenes..., que tengan aquí ese lugar para ensayar que yo no tuve. Estas disciplinas no las puedes practicar en casa, por eso los alumnos pueden venir a entrenar en horarios libres. También programamos eventos familiares y para profesionales, o *workshops* con profesores invitados de nivel. En Barcelona, hay otras escuelas clandestinas o alguna de danza aérea más circense, pero somos los únicos que hacemos danza vertical.

¿Te has marcado algún objetivo?

Me gustaría llegar a doblar el número de alumnos, pero acabamos de empezar. Nos cuesta más llegar a los pequeños, pero ahora por ejemplo un grupo de madres se han juntado y han traído a sus hijos. Es difícil llegar a la gente a través de los canales convencionales y con las pocas ayudas que recibimos los jóvenes emprendedores. Pero de momento nos funciona bien el boca a boca. La gente cuenta su experiencia a otros, porque es espectacular lo que sientes allá arriba.

Eva Murgui

Periodista @evamurgui

Violència contra les dones, greu vulneració dels drets humans

Taula de Salut Comunitària al Poblenou

La Taula de Salut Comunitària del Poblenou és un grup de treball i de debat en el qual participen agents de salut dels tres centres d'atenció primària –CAP Vila Olímpica, CAP Poblenou i CAP Ramón Turró–, professionals dels serveis socials, farmacèutics, entitats, col·lectius del barri, i veïns i veïnes interessats en la salut i el benestar de la comunitat.

Coneixedors de diferents **plans de salut als barris** de Barcelona publicats per l'Agència de Salut Pública de Barcelona i d'altres plans de salut comunitària consultats, es va agafar com a punt de partida el Diagnòstic de Salut del Barri de Roquetes.

Els **objectius** de la Taula de Salut són:

1. Fomentar el **coneixement mutu i el treball en xarxa dels diversos agents de salut de la comunitat** per a la promoció del benestar al barri.

2. Realitzar un procés participatiu enfocat a la millora de la salut i el benestar dels poblenovins a partir d'un **diagnòstic de salut al barri** comú i compartit, fent una valoració i prioritització de les necessitats sobre les quals actuar, tenint en compte tant els recursos existents al barri com la promoció de la salut.

3. Dissenyar un **seguiment i avaluació** de les intervencions.

D'aquest procés en són coneixedors tant representants de l'Agència de Salut Pública de Barcelona com referents de

salut del Districte de Sant Martí, i està dinamitzat pel pla comunitari Apropem-nos. Per assegurar el bon progrés en el camí cap aquests objectius, la Taula de Salut Comunitària està formada per dos grups de treball: el **Grup de Qualitatiu**, que treballa amb dades numèriques (per exemple l'índex de sobreenvelliment al Poblenou), i el **Grup de Quantitatiu**, que tracta amb dades que els veïns i veïnes i col·lectius del barri descriuen i identifiquen de manera que vinculant-les als determinants de salut ens ajudin en l'anàlisi per decidir com millorar la salut al barri. Els **determinants de salut** són totes aquelles circumstàncies amb què les persones neixen, creixen, viuen, treballen i envelleixen. Sovint confonem Salut amb Sanitat i els determinants de salut amb el sistema sanitari, i si hi reflexionem, observem que n'és una petita part, perquè també ho és l'habitatge, l'educació, les xarxes socials i comunitàries, els estils de vida individuals, altres que no podem canviar, com l'edat, etc.

Per obtenir aquestes dades qualitatives s'ha anat a trobar **agents de salut de referència** al Poblenou i repartits per les tres àrees d'influència dels centres d'atenció primària en salut. Aquests els vàrem separar en dos grups, un que anomenàrem **grup de sociosanitaris**, compost per cuidadors socials, educadors, farmacèutics, infermeres, mestres, metges, treballadors de residències, etc., i un altre identificat com a **grup veïnal**, for-

mat per veïns i col·lectius, cooperatives i entitats veïnals diverses del barri. Per fer operatiu el procés participatiu, les dinàmiques de treball es van repartir en quatre tallers de dues hores cadascun, dinamitzats els primers per professionals de l'Agència de la Salut Pública de Barcelona que ens van ensenyar a la resta com portar els següents tallers seguint els criteris d'**apoderament** que creguem necessaris per a la continuïtat del procés. Els dos primers tallers es van fer al Col·legi d'Infermeria de Barcelona, i els altres dos, a la Sala d'actes de la Biblioteca Manuel Arranz del Poblenou. La **participació**, junt amb el **compromís** i el **saber** mostrat per tots els participants i ara ja agents de salut en aquests tallers, ha sigut una **experiència gratificant i exemplar** perquè ha mostrat les **potencialitats** individuals i les de la comunitat al Poblenou al capdavall. El següent pas serà la **trobada conjunta** de tothom qui ha participat als tallers per conèixer-nos novament, mostrar les aportacions fetes als tallers i realitzar la prioritització conjunta dels aspectes en salut sobre els quals es vol intervenir des de la comunitat. Serà el 31 de maig a l'escola Les Acàcies, un bon lloc per identificar determinants de salut i una de les joies al Poblenou per la seva capacitat de resiliència.

Jordi Alegre Clanxet

Vocal de Salut de l'AVVP

En el que va d'any, en el moment de redactar aquest escrit, han estat assassinades a mans de la parella cinc dones a Catalunya i vint-i-una a tot l'Estat.

Les dones són objecte d'una forma específica de violència, que és conseqüència del paper assignat a homes i a dones en una societat estructurada segons criteris sexistes, per això aquesta violència és una violència de gènere. A més, a causa de l'estructura jeràrquica i de poder desigual en la qual conviu, l'objecte de la violència sol ser la dona, per això també podem anomenar-la violència masclista.

Les formes que adopta aquesta violència són variades. Des del menyspreu i la invisibilitat, fins a l'agressió física, passant per la verbal o l'econòmica, en molts casos es donen com a pràctiques socials i actituds assumides fins i tot per aquelles que les pateixen, com a part de l'ordre normal de les coses, i a vegades amb una condescendència, diríem, amarga.

Fer visible aquesta situació ha estat una tasca d'anys, amb moltes vides perdudes, fins que el 28 de desembre del 2004, s'aprova la Llei orgànica 1/2004 de mesures de protecció integral contra la violència de gènere. Tanmateix, com demostren les estadís-

tiques anuals, el seu desplegament legal no ha impedit que milers de dones siguin maltractades, i que algunes hagin perdut la vida.

El problema persisteix perquè l'arrel es troba encara instal·lada, per a molts homes i per a moltes dones, en el més profund de les idees i creences que guien la forma amb què estableixen les

nificatiu i confirma això el fet que la violència masclista no sap de classes socials ni de nivells culturals.

Cal tenir en compte la diversitat de formes que adopta la violència de gènere abans d'arribar als seus extrems més dramàtics, i remarcar dintre dels valors de respecte, l'específica forma de ser d'aquest tipus de violència, pel fet d'estar instal·lada i assumida en el fons de molts hàbits socials transmesos com quelcom "natural".

La violència masclista és una xacra i tothom, de manera individual o col·lectiva, en tots els àmbits de la vida, té l'obligació de fer-hi alguna cosa en contra, perquè no hem d'oblidar que els homes també són víctimes del seu rol. No es pot avançar presentant les dones com a víctimes dels homes. El rol de víctima s'acaba naturalitzant com un atribut de les dones i, com sabem, la víctima, pel fet de ser-ho, es converteix en un subjecte passiu, sense capacitat de sortir de la seva situació per ella mateixa. Per això hem de tenir en compte que els discursos que

transmetem no consolidin els papers agressor / víctima, en homes i dones, i evitar així la seva naturalització en el pensament dels homes i les dones.

Estrella Pineda

Foto: Thomas Leuthard (licència creative commons)

English, Psicomotricitat, Estimulació sensorial, experimentació, tot amb molt d'afecte, relació família-escola, cuina pròpia ecològica, ...

Llar d'infants subvencionada per la Generalitat

Chiqui Tin

Tel. 93 221 95 79 (Vila Olímpica, Poblenou)

www.escuelachiquitin.com/lavila centrelavila@escuelachiquitin.com

Al servei de la gent del nostre barri i de l'esforç de les seves persones i empreses.

- Assessorament • Prevenció • Negociació • Mediació • Defensa

TESSAL Pymes	TESSAL Banking
TESSAL Entitats	TESSAL Patrimoni
TESSAL Persones	TESSAL Protecció Discapacitats
TESSAL Laboral	TESSAL 3.0

50 anys de servei de l'esplai MOVI!

Poc s'ho pensaven aquells joves idealistes i generosos del Poblenou que el seu gest tindria tanta continuïtat. L'any 1964 van voler oferir a un grapat de criatures, que no coneixien altre espai de joc que les grises voreres dels carrers del barri, unes vacances diferents i l'oportunitat de conèixer un marc de relacions personals basat en la gratuïtat. En aquella època no hi havia pas l'oferta d'activitats, de cultura i d'oci que tenim actualment. Va sorgir com una proposta d'activitat conjunta entre les parròquies de Santa Maria del Taulat i de Sant Bernat Calvó. El van anomenar amb el pompós títol de *Moviment Interparroquial Infantil i Juvenil del Poblenou*. No és estrany que més endavant en diguéssim simplement MOVI.

La primera colònia, a Vallgorguina, va ser de noies. Posteriorment van anar a les cases de Corbera Vella i Castanyet fins que l'any 1977 van trobar la casa del Bagís que ha estat utilitzada per a colònies fins al 2006.

L'estiu del 1965 un jove Joan Enric Vives, amb 16 anys, va començar fent de monitor i posteriorment en va arribar a ser el consiliari. L'any 1973, durant els cam-

paments d'estiu, baixant dels Encantats l'estimat consiliari Pere Relats va patir un tràgic accident. El seu record perdura viu encara en el barri. Molts altres capellans, responsables, cuiners, intendants, monitors, nens i famílies han passat durant aquests llargs anys pel MOVI i s'ha anat teixint una gruixuda xarxa de relacions i de servei ininterromput al barri fins a l'actualitat en què els monitors han demostrat una fortalesa i una musculatura associativa fantàstiques. Han sabut adaptar l'estructura i les activitats a les exigències i formes modernes sense perdre l'esperit. Aquesta adaptabilitat és la clau de la seva força.

Han tingut el coratge d'organitzar un cap de setmana de trobada *kumbaiera* en què més de 500 persones hem jugat, cantat, rigut, menjat, ballat, tot magnífi-

cament organitzat i amb una precisió que els vells del lloc dèiem que no semblava pas pròpia del MOVI, on el més habitual era perdre el tren de l'excursió, no tenir el material de l'activitat a punt o altres problemes de darrera hora. El que sí que es manté viu són les ganes de gresca i l'esperit de servei als infants, als joves i al barri.

El dissabte 29 de març a la casa del Cullerell, a la Garrotxa, s'iniciava la celebració amb la inauguració de les exposicions que per dècades recollien testimonis, records, fotografies i objectes típics de cada època. Moltes cares anaven trobant la seva imatge amb uns quants anys menys! Al migdia el discurs inaugural dels responsables Mariona Companyó i Sergi Ferioli i del consiliari Francesc Romeu va donar el toc oficial a la trobada. La paraula satisfacció és la que sintetitza la sensació de tots els assistents. La sorollosa batucada de Sambossa ens va conduir al dinar. A la tarda l'espectacle dels diferents grups de nens va presentar els valors de l'educació en l'esplai: compromís, compartir, altruisme i respecte. Després va ser el moment de recordar algunes persones que ho han fet possible i

d'agair-los-ho: els fundadors, el responsable d'economia, l'exmonitor assessor de formació i l'equip actual de monitors. El plat fort de la celebració era el musical que acuradament havien preparat els monitors. Excel·lent! A part de magnífics monitors són grans actors, cantants, guionistes, coreògrafs... Quants detalls i paròdies del dia a dia del monitor! La nit va ser el moment dels concerts a l'aire lliure.

El diumenge 30, plujós i fred, va fer canviar els plans. La macrogimcana ha quedat reservada per a una altra ocasió. Jocs, cançons, acudits a la sala d'actes van posar a prova la capacitat genuïna del monitor: improvisar. Després del dinar la gigafoto al claustre fent un 50 gegant va donar per finalitzada la trobada.

El MOVI ha estat present i sovint ha promogut moltes accions i reivindicacions al barri: la recuperació de Can Felipa, de l'institut Icària, les acampades a la platja, les tradicions populars com els gegants i els diables, el Carnaval, etc. i segueix present amb la mirada al futur.

A casa ens hem endut alguns records i la certesa de la continuïtat d'una entitat educativa basada en el voluntariat, el compromís, el testimoni i l'esperit de servei. La mostra de fortalesa i potència, el treball intergeneracional, la implicació en el barri i el treball per un món millor continuen sent els eixos del MOVI.

Josep Bou

Monitor de la dècada dels 80

Ja es pot visitar la Torre de les Aigües

La Torre de les Aigües del Besòs ja és visitable des del 22 de març passat. L'edifici rebrà visites els dissabtes i diumenges de 10 a 14 h, en grups d'un màxim de 15 persones i amb l'acompanyament de l'Arxiu Històric del Poblenou. La Casa de les Vàlvules, l'edificació annexa que contenia els motors i les instal·lacions tècniques, es pot visitar lliurement, però l'ascensió a la torre, que situa al visitant a 60 metres d'altura, demana un cert temps (es puja a peu perquè no hi ha ascensor a l'interior) i també l'atenció necessària per contemplar i comprendre la magnífica obra d'enginyeria construïda únicament de maó entre 1880 i 1882.

L'itinerari transcorre per l'escala helicoidal interior fins a arribar al dipòsit situat a 40 metres. D'aquí es pot continuar fins a la petita terrassa mirador que cobreix la torre, des d'on es contempla una magnífica vista panoràmica del Poblenou i la ciutat.

L'alcalde Xavier Trias va acompanyar en l'acte de reinauguració de la torre l'Arxiu Històric, entitat que gestionarà l'espai, i representants d'Aigües de Barcelona, l'empresa que ha pagat íntegrament l'obra de rehabilitació. El regidor de Cultura de l'Ajuntament, senyor Jaume Ciurana, el gerent de l'ICUB, Albert Alay, i Joan Roca, director del MUHBA, van ser testimonis, junt amb l'alcalde, de la gran ambició cultural de la gent del Poblenou representada per les seves entitats i organitzacions.

L'Associació de Veïns, els extreballadors de Macosa, la família del pintor Ramon Calsina i veïns i veïnes del barri van celebrar amb la seva presència un acte no només festiu sinó també reivindicatiu de la memòria dels homes i dones que van ser protagonistes anònims del progrés de la industrialització de la ciutat. En aquest sentit, es va reclamar a la regidoria de Cultura que no es demori més l'espai de museu interpretatiu del cicle de l'Aigua, de la memòria de Can Girona-Macosa i del patrimoni industrial. Es va instar així mateix la propera obertura del Museu de la Ciutat Contemporània a Oliva Artés.

Redacció

kidsandus.es

Love
YOUR ENGLISH

Anglès a partir d'1 any!

MATRICULA OBERTA
CURS 14-15
A PARTIR 2 JUNY

Kids&Us Poblenou
C/ Llacuna 104 loc.6
08018 Barcelona
T. 93 300 77 14 / 615 816 080
poblenou@kidsandus.es

Kids&Us
school of english